

Parlamentul României

Lege nr. 200 din 25/05/2004

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 500 din 03/06/2004

privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Prevederile prezentei legi se aplică oricărui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, denumită în continuare U.E., sau al Spațiului Economic European, denumit în continuare S.E.E., care dorește să exercite în România, în mod independent sau ca salariat, o profesie reglementată de legea română.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică, de asemenea, pentru atestarea de către autoritățile române competente a unui titlu oficial de calificare român, eventual completat cu o experiență profesională sau cu o formare reglementată, în vederea accesului sau exercitării unei profesii reglementate într-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.

(3) Prevederile prezentei legi nu se aplică în cazul profesiilor de medic, medic dentist/stomatolog, farmacist, asistent medical, moașă, medic veterinar și arhitect, precum și activităților prevăzute în anexa nr. 1.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 2. - (1) Activitatea profesională reglementată reprezintă activitatea profesională pentru care accesul sau exercitarea în România este condiționată, direct sau indirect, în conformitate cu legislația română în vigoare, de deținerea unui document care să ateste nivelul de formare profesională.

(2) Sunt considerate activități profesionale reglementate activitățile exercitate cu titlu profesional, dacă utilizarea unui astfel de titlu este rezervată doar titularilor unor documente care atestă nivelul de formare profesională.

(3) Sunt considerate, de asemenea, activități profesionale reglementate activitățile desfășurate de membrii unei organizații profesionale, dacă organizația respectivă:

a) are ca obiectiv fundamental promovarea și menținerea unui nivel ridicat într-un anumit domeniu profesional;

b) este recunoscută prin legea română în vederea realizării acestui obiectiv;

c) eliberează membrilor săi un document care atestă nivelul de formare profesională;

d) impune membrilor săi respectarea unor reguli de conduită profesională elaborate de aceasta;

e) conferă membrilor săi dreptul de a folosi un titlu profesional sau abrevierea acestuia și de a beneficia de un statut corespunzător nivelului de formare profesională.

Art. 3. - (1) Profesia reglementată reprezintă activitatea sau ansamblul de activități profesionale reglementate conform legii române, care compun respectiva profesie în România.

(2) Lista profesiilor reglementate în România este prevăzută în anexa nr. 2.

(3) Autoritățile competente corespunzătoare fiecărei profesii reglementate sunt prevăzute în anexa nr. 3.

(4) La data aderării, coordonatorul național va comunica Comisiei Europene și statelor membre lista profesiilor reglementate și autoritățile competente corespunzătoare fiecăreia.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 4. - Experiența profesională reprezintă exercitarea efectivă și legală a unei profesii într-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.

Art. 5. - Formarea profesională reglementată reprezintă orice formare care, într-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.:

a) este direct orientată spre exercitarea unei anumite profesii și constă într-un ciclu de studii de învățământ superior cu o durată minimă de 3 ani sau cu o durată echivalentă în învățământul fără frecvență, efectuat în cadrul unei universități sau în cadrul unei instituții de învățământ superior ori în cadrul unei alte instituții de nivel echivalent de pregătire și, eventual, completat cu o formare profesională, un stagiu profesional sau o practică profesională cerute pe lângă ciclul de studii superioare; structura și nivelul formării profesionale, ale stagiului profesional sau ale practicii profesionale trebuie să fie determinate de dispozițiile legale, de reglementare ori administrative ale statului membru în cauză sau să facă obiectul unui control ori al unui consimțământ din partea autorității desemnate în acest scop;

b) este orientată specific către exercitarea unei anumite profesii și constă într-un ciclu de studii completat eventual cu o formare profesională, stagiu profesional sau practică profesională, ale căror structură și nivel sunt determinate de dispozițiile legislative din statul membru de origine ori de proveniență sau care fac obiectul unui control ori al unei aprobări din partea unei autorități desemnate în conformitate cu legea statului membru de origine.

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 6. - În sensul prezentei legi, prin stat membru se înțelege orice stat membru al U.E. sau alte state membre ale S.E.E.

CAPITOLUL II

Recunoașterea diplomelor de învățământ superior acordate pentru o perioadă de formare cu o durată de cel puțin 3 ani

Art. 7. - Prevederile prezentului capitol se aplică oricărui cetățean al unui stat membru al U.E. sau al S.E.E., care dorește să exercite în România, în mod

independent ori ca salariat, o profesie reglementată care necesită o diplomă de învățământ superior cu o durată de cel puțin 3 ani.

Art. 8. - (1) Diploma, în sensul prevederilor art. 7, reprezintă orice document sau ansamblu de documente atestând nivelul de pregătire, care:

a) a fost eliberat de o autoritate competentă dintr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.;

b) certifică faptul că titularul a încheiat un ciclu de studii superioare cu o durată minimă de 3 ani sau cu o durată echivalentă în învățământul fără frecvență în cadrul unei universități, al unei instituții de învățământ superior sau al unei alte instituții cu nivel similar, parcurgând și o formare profesională, pe lângă ciclul de studii superioare, dacă în statul membru de origine sau de proveniență este prevăzută o asemenea cerință;

c) atestă faptul că titularul are calificarea profesională necesară pentru a accede la o profesie reglementată ori pentru a o exercita în statul membru de origine sau de proveniență, dacă pregătirea atestată prin documentele prevăzute în prezentul alineat a fost obținută cu preponderență în U.E. sau S.E.E. ori dacă titularul unor asemenea documente are o experiență profesională de cel puțin 3 ani, atestată de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat terț.

(2) Sunt, de asemenea, considerate diplome orice documente acordate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, dacă se referă la o pregătire dobândită în cadrul U.E. sau S.E.E. și sunt recunoscute de autoritatea competentă din respectivul stat membru ca având un nivel echivalent celui prevăzut la alin. (1) și numai dacă conferă aceleași drepturi de acces la o profesie reglementată sau de exercitare a acesteia în statul membru de origine sau de proveniență.

Art. 9. - (1) În vederea accesului la o profesie reglementată sau a exercitării acesteia în România, sunt recunoscute, ca și diplomele prevăzute la art. 8 eliberate în România, diplomele prevăzute la art. 8 obținute într-un stat membru, care dau dreptul titularului să exercite aceeași profesie în statul membru de origine sau de proveniență.

(2) În vederea accesului la o profesie reglementată sau a exercitării acesteia în România, sunt recunoscute, de asemenea, ca și diplomele prevăzute la art. 8 eliberate în România, toate diplomele reglementate la art. 14 eliberate într-un stat membru, care dau titularului dreptul de a exercita această profesie în respectivul stat membru. Această dispoziție nu se aplică în cazul în care accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată, în România, de absolvirea unui ciclu de studii de învățământ superior cu o durată mai mare de 4 ani.

(3) Dreptul de a accede la o profesie reglementată sau de a o exercita în România nu poate fi interzis dacă solicitantul face dovada că a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de 2 ani în ultimii 10 ani într-un stat membru în care respectiva profesie nu este reglementată, dacă deține unul sau mai multe titluri de calificare profesională, în sensul prevederilor art. 8 alin. (1) lit. b), acordate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, care atestă că s-a pregătit pentru exercitarea acestei profesii.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (3), autoritatea română competentă nu

poate să ceară solicitantului să facă dovada celor 2 ani de experiență profesională în cazul în care titlul deținut de solicitant atestă o formare reglementată în sensul art. 5 lit. a).

Art. 10. - (1) Dacă durata formării profesionale a solicitantului este mai scurtă cu cel puțin un an decât cea cerută în România, autoritatea română competentă poate cere acestuia, în compensare, să facă dovada experienței profesionale.

(2) Durata experienței profesionale cerută în condițiile alin. (1) nu poate depăși:

a) dublul diferenței dintre perioada de formare cerută în România și perioada efectuată de solicitant, dacă perioada neefectuată se referă la ciclul de studii de învățământ superior și/sau la un stagiu profesional efectuat sub autoritatea unui îndrumător de stagiu și încheiat printr-un examen;

b) diferența dintre perioada de formare cerută în România și perioada efectuată de solicitant, dacă perioada neefectuată se referă la o practică profesională realizată sub îndrumarea unui membru calificat al profesiei respective.

(3) În aplicarea prevederilor prezentului articol, autoritatea română competentă va scădea din calculul duratei de experiență cerute experiența profesională prevăzută la art. 9 alin. (3).

(4) În orice situație, autoritatea română competentă nu poate cere solicitantului să facă dovada unei experiențe profesionale cu o durată mai mare de 4 ani.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1](#)

Art. 11. - (1) Autoritatea română competentă poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, să urmeze un stagiu de adaptare care să nu depășească 3 ani sau să dea o probă de aptitudine, în următoarele cazuri:

a) dacă formarea solicitantului privește domenii teoretice sau practice substanțial diferite față de cele cerute în România pentru obținerea diplomei de învățământ superior, necesară pentru a practica respectiva profesie;

b) dacă profesia respectivă include în România exercitarea uneia sau mai multor activități profesionale care nu se regăsesc în cadrul aceleiași profesii în statul membru de origine sau de proveniență al solicitantului și dacă diferența corespunde unei formări specifice cerute în România și acoperă domenii care diferă substanțial de cele acoperite de diploma deținută de solicitant.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul profesiilor care necesită, conform reglementărilor legislației române, o cunoaștere precisă a dreptului român și care au ca element esențial și constant furnizarea de informații și/sau de asistență privind dreptul român, autoritatea română competentă decide dacă solicitantul va urma un stagiu de adaptare sau va trece o probă de aptitudini. Lista profesiilor reglementate în România care necesită cunoașterea dreptului român este prevăzută în anexa nr. 4.

(3) Dacă autoritatea română competentă are în vedere să ceară solicitantului să efectueze un stagiu de adaptare sau să treacă o probă de aptitudini, trebuie mai întâi să verifice dacă cunoștințele dobândite de către solicitant pe parcursul experienței sale profesionale acoperă, total sau parțial, diferența substanțială menționată la alin. (1).

[Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1](#)

Art. 12. - (1) Autoritatea română competentă nu poate, în nici o situație, să aplice cumulativ cerințele prevăzute la art. 10 și 11.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 10 și 11, autoritatea română competentă poate permite solicitantului, în scopul ameliorării posibilităților sale de adaptare la mediul profesional, să urmeze, cu statut de echivalare, acea parte a formării profesionale constituită dintr-o practică profesională, realizată cu asistența personalului calificat, pe care nu a urmat-o în statul membru de origine sau de proveniență.

CAPITOLUL III

Recunoașterea altor forme profesionale

SECȚIUNEA 1

Art. 13. - Prevederile prezentului capitol se aplică oricărui cetățean al unui stat membru al U.E. sau al S.E.E. care dorește să exercite în România, în mod independent sau ca salariat, o profesie reglementată pentru care se solicită deținerea unei diplome, a unui certificat sau atestat de competență.

Art. 14. - (1) Diploma reprezintă orice document sau ansamblu de documente atestând nivelul de formare, care:

a) a fost acordat de o autoritate competentă dintr-un stat membru;

b) certifică faptul că titularul a încheiat:

- fie un ciclu de studii postliceale, cu o durată de cel puțin un an, dar nu mai mare de 3 ani, sau cu o durată echivalentă în învățământul fără frecvență, pentru care una dintre condițiile de admitere presupune încheierea unui ciclu de studii liceale necesar pentru a avea acces la învățământul universitar sau superior, parcurgând și o formare profesională, pe lângă ciclul de studii postliceale, dacă în statul membru de origine sau de proveniență este prevăzută o asemenea cerință;

- fie unul dintre ciclurile de formare profesională prevăzute în anexa nr. 5;

c) atestă faptul că titularul are calificarea profesională necesară pentru a accede la o profesie reglementată ori pentru a o exercita în statul membru de origine sau de proveniență, dacă formarea profesională atestată de asemenea documente a fost obținută cu preponderență în U.E. sau S.E.E. ori în afara spațiului U.E. sau S.E.E., însă în unități de învățământ care asigură o formare profesională în conformitate cu legislația unui stat membru, ori dacă titularul unor asemenea documente are o experiență profesională de cel puțin 3 ani, atestată de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat terț.

(2) În sensul prezentului articol, sunt considerate diplome orice documente eliberate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, dacă se referă la o formare profesională dobândită în cadrul U.E. sau S.E.E. și este recunoscută de autoritatea competentă din respectivul stat membru ca având un nivel echivalent celor menționate la alin. (1) și care conferă aceleași drepturi de acces la o profesie reglementată ori de exercitare a acesteia în statul membru de origine

sau de proveniență.

Art. 15. - (1) Certificatul reprezintă un document sau un ansamblu de documente atestând nivelul de formare, care:

a) a fost acordat de o autoritate competentă dintr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.;

b) certifică faptul că titularul, după ce a urmat un ciclu de studii gimnaziale sau liceale ori un ciclu de studii gimnaziale sau liceale cu caracter tehnic ori profesional, a încheiat: fie un ciclu de formare profesională, altul decât cel la care se referă art. 14 alin. (1) lit. b), desfășurat într-o unitate de învățământ și/sau într-o întreprindere, parcurgând, în completare, și un stagiu ori o perioadă de practică profesională, dacă în statul membru respectiv este prevăzută o asemenea cerință, fie un stagiu sau o perioadă de practică profesională;

c) atestă faptul că titularul are calificarea profesională necesară pentru a accede la o profesie reglementată ori pentru a o exercita în statul membru de origine sau de proveniență, dacă formarea profesională atestată de asemenea documente a fost obținută cu preponderență în U.E. sau S.E.E. ori în afara spațiului U.E. sau S.E.E., însă în unități de învățământ care asigură o formare profesională în conformitate cu legislația unui stat membru, ori dacă titularul unor asemenea documente are o experiență profesională de cel puțin 2 ani, atestată de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat terț.

(2) În sensul prezentului articol, sunt considerate certificate orice documente acordate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, dacă se referă la o formare profesională dobândită în cadrul U.E. sau S.E.E., sunt recunoscute de autoritatea competentă din respectivul stat membru ca având un nivel echivalent celor menționate la alin. (1) și numai dacă conferă aceleași drepturi de acces la o profesie reglementată ori de exercitare a acesteia în statul membru de origine sau de proveniență.

Art. 16. - Atestatul de competență reprezintă orice document certificând formarea profesională, care nu face parte din cele prevăzute la art. 8, 14 și 15, sau orice document care este acordat de o autoritate competentă dintr-un stat membru în baza unei aprecieri a calităților personale, aptitudinilor sau cunoștințelor titularului, considerate esențiale pentru exercitarea unei profesii, fără a solicita dovada unei pregătiri ori formări profesionale prealabile.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 17. - În vederea accesului la o profesie reglementată sau a exercitării acesteia în România, vor fi recunoscute, cu aceleași efecte ca cele obținute în România, orice diplomă, certificat sau atestat de competență obținute într-un stat membru, care dau dreptul titularului să exercite aceeași profesie în statul membru respectiv.

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

SECȚIUNEA a 2-a

Recunoașterea în cazul în care în România
se solicită deținerea unei diplome în sensul art. 14

Art. 18. - Dreptul de a accede la o profesie reglementată sau de a o exercita în România, pentru care se solicită deținerea unei diplome în sensul art. 14, nu poate fi interzis dacă:

a) solicitantul deține o diplomă în sensul art. 8, eliberată într-un stat membru, care îi permite să acceadă ori să exercite respectiva profesie în statul membru de origine sau de proveniență;

b) solicitantul posedă o diplomă în sensul art. 14, eliberată de un stat membru, care îi permite să acceadă ori să exercite respectiva profesie în statul membru de origine sau de proveniență;

c) solicitantul face dovada că a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de 2 ani sau cu normă redusă pe durata unei perioade echivalente în ultimii 10 ani într-un stat membru în care respectiva profesie nu este reglementată, deținând în acest sens unul sau mai multe documente care atestă formarea profesională, acordate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, care l-a pregătit pentru exercitarea acestei profesii; în acest scop, vor fi luate în considerare fie documentele prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) prima liniuță, fie documentele care confirmă o formare profesională reglementată, prevăzută în anexa nr. 6;

d) prin excepție de la prevederile lit. c), autoritatea română competentă nu poate să ceară solicitantului să facă dovada celor 2 ani de experiență profesională menționați la lit. c) în cazul în care documentul deținut de solicitant este acordat la sfârșitul perioadei de formare profesională reglementată în sensul art. 5 lit. b).

Art. 19. - (1) Dacă durata formării profesionale a solicitantului este mai scurtă cu cel puțin un an decât cea cerută în România, prevederile art. 10 se aplică în mod corespunzător.

(2) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică profesiilor prevăzute în anexa nr. 5.

Art. 20. - (1) Autoritatea română competentă poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, să urmeze un stagiu de adaptare care să nu depășească 3 ani sau să dea o probă de aptitudine în următoarele cazuri:

a) dacă formarea solicitantului privește domenii teoretice și/sau practice substanțial diferite față de cele cerute în România pentru obținerea unei diplome în sensul art. 8 sau a unei diplome în sensul art. 14, necesară pentru a practica respectiva profesie;

b) dacă profesia respectivă include în România exercitarea uneia sau mai multor activități profesionale care nu se regăsesc în cadrul aceleiași profesii în statul membru de origine sau de proveniență al solicitantului și diferența corespunde unei formări specifice cerute în România și acoperă domenii teoretice și/sau practice care diferă substanțial de cele acoperite de diploma deținută de solicitant.

(2) Dacă autoritatea română competentă are în vedere să ceară solicitantului să efectueze un stagiu de adaptare sau să treacă o probă de aptitudini, trebuie mai întâi să verifice dacă cunoștințele dobândite de către solicitant pe parcursul experienței sale profesionale acoperă, total sau parțial, diferența substanțială

prevăzută la alin. (1).

Art. 21. - Autoritatea română competentă nu poate, în nici o situație, să aplice cumulativ cerințele prevăzute la art. 19 și 20.

SECȚIUNEA a 3-a

Recunoașterea în cazul în care în România se solicită deținerea unei diplome în sensul art. 14, iar solicitantul deține un certificat sau un titlu de formare profesională corespunzător

Art. 22. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementată sau de a o exercita în România, pentru care se solicită deținerea unei diplome în sensul art. 14, nu poate fi interzis dacă:

a) solicitantul posedă un certificat în sensul art. 15, eliberat de un stat membru, care îi permite accesul la respectiva profesie reglementată sau la exercitarea acesteia în statul membru;

b) solicitantul a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de 2 ani în ultimii 10 ani într-un stat membru în care respectiva profesie nu este reglementată, deținând în acest sens unul sau mai multe documente care atestă o formare dintre cele la care se referă art. 15 alin. (1) lit. b), acordate de o autoritate competentă dintr-un stat membru, prin care s-a pregătit pentru exercitarea acestei profesii.

(2) Prevederile art. 18 lit. d) se aplică în mod corespunzător.

(3) Autoritatea română competentă poate totuși să ceară solicitantului, la alegerea acestuia, să efectueze un stagiul de adaptare de cel mult 3 ani sau să se supună unei probe de aptitudini.

(4) Dacă autoritatea română competentă are în vedere să ceară solicitantului să efectueze un stagiul de adaptare sau să treacă o probă de aptitudini, trebuie mai întâi să verifice dacă cunoștințele dobândite de către solicitant pe parcursul experienței sale profesionale acoperă, total sau parțial, diferența substanțială dintre diplomă și certificat.

SECȚIUNEA a 4-a

Recunoașterea în cazul în care în România se solicită deținerea unui certificat

Art. 23. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementată sau de a o exercita în România, pentru care se solicită deținerea unui certificat, nu poate fi interzis dacă survine unul dintre următoarele cazuri:

a) solicitantul posedă o diplomă în sensul art. 8, o diplomă în sensul art. 14 sau un certificat, eliberat de un stat membru, care îi permite să acceadă sau să exercite respectiva profesie în statul membru respectiv;

b) solicitantul a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de 2 ani sau cu normă redusă pe durata unei perioade echivalente, în ultimii 10 ani, într-un stat membru în care respectiva profesie nu este reglementată, deținând în acest sens unul sau mai multe documente care atestă o formare dintre cele prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) prima liniuță sau la art. 15 alin. (1) lit. b), acordate de o

autoritate competentă dintr-un stat membru și care l-au pregătit pentru exercitarea acestei profesii; prevederile art. 18 lit. d) se aplică în mod corespunzător;

c) solicitantul nu posedă o diplomă în sensul art. 8, o diplomă în sensul art. 14, un certificat sau alt document care să ateste formarea, însă a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de 3 ani consecutivi sau cu normă redusă pe durata unei perioade echivalente, în ultimii 10 ani, într-un stat membru în care respectiva profesie nu este reglementată.

(2) Autoritatea română competentă poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, să urmeze un stagiu de adaptare de cel mult 2 ani sau să dea o probă de aptitudine, dacă formarea de care a beneficiat conform alin. (1) lit. a) și b) cuprinde domenii teoretice și/sau practice diferite de cele la care se referă certificatul cerut în România sau atunci când există diferențe în sferile de activitate caracterizate în România printr-o formare specifică, referitoare la domenii teoretice și/sau practice care diferă substanțial de cele acoperite de documentul solicitantului ce atestă formarea profesională; autoritatea română competentă este obligată în acest caz să verifice dacă cunoștințele dobândite de solicitant pe parcursul experienței sale profesionale acoperă, total sau parțial, diferențele menționate mai sus.

(3) Prin excepție de la dispozițiile alin. (2), în cazul prevăzut la alin. (1) lit. c) autoritatea română competentă decide dacă solicitantul va urma un stagiu de adaptare de cel mult 2 ani sau va fi supus unei probe de aptitudini.

SECȚIUNEA a 5-a

Recunoașterea altor calificări

Art. 24. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementată sau de a o exercita în România, pentru care se solicită deținerea unui atestat de competență, nu poate fi interzis dacă:

a) solicitantul posedă un atestat de competență eliberat de un stat membru, care îi permite accesul la respectiva profesie sau la exercitarea acesteia în statul membru și oferă garanțiile echivalente celor cerute de legea română pentru practicarea profesiei, în special în domeniul sănătății, securității, protecției mediului și protecției consumatorilor;

b) solicitantul face dovada calificărilor dobândite într-un stat membru pentru practicarea respectivei profesii și oferă garanțiile echivalente celor cerute de legea română pentru practicarea profesiei, în special în domeniul sănătății, securității, protecției mediului și protecției consumatorilor.

(2) Dacă în România accesul la o profesie reglementată sau exercitarea ei este condiționată doar de deținerea unui document care atestă educația și confirmă o pregătire generală la nivelul învățământului primar, gimnazial sau liceal, autoritatea competentă nu poate să refuze unui cetățean al unui stat membru, pe motivul unor calificări inadecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca și cetățenii români, dacă solicitantul posedă calificări oficiale de nivel corespondent acordate într-un stat membru.

(3) Dacă solicitantul nu posedă atestatul de competență sau calificările

prevăzute la alin. (1), se vor aplica dispozițiile legii române care reglementează profesia respectivă.

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

CAPITOLUL IV

Dispoziții și proceduri comune

Art. 25. - (1) Stagiul de adaptare constă în exercitarea unei profesii reglementate în România, însoțit, eventual, de o formare profesională complementară, sub supravegherea unui membru calificat în profesia respectivă; stagiul face obiectul unei evaluări.

(2) Modalitățile de desfășurare și evaluare ale stagiului de adaptare sunt stabilite de autoritatea română competentă prevăzută în anexa nr. 3, care trebuie însă să țină seama de experiența profesională a solicitantului.

(3) În timpul stagiului de adaptare solicitantul are toate drepturile și obligațiile prevăzute de legea română și statutul profesional pentru ceilalți membri ai profesiei respective, inclusiv dreptul de a primi o remunerație corespunzătoare activității desfășurate.

(4) Pe parcursul acestui stagiou asistența medicală îi este garantată solicitantului în conformitate cu sistemul național român de asigurări sociale de sănătate.

(5) Atunci când pentru anumite activități profesionale, exercitate în stagiul de adaptare, nu se aplică sistemul național de asigurări sociale de sănătate, organizația profesională sau instituția corespunzătoare va adopta măsurile necesare pentru a permite solicitantului să aibă acces pe perioada stagiului de adaptare la asistența medicală la care au dreptul ceilalți membri ai profesiei.

Art. 26. - (1) Proba de aptitudini constă într-o examinare a cunoștințelor profesionale ale solicitantului, organizată de autoritatea română competentă în scopul aprecierii aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în România; proba de aptitudini nu poate include un examen de limbă română.

(2) Autoritatea română competentă stabilește conținutul examinării pe baza unei comparații între pregătirea cerută în România și cea pe care o are solicitantul. În acest sens, autoritatea română competentă întocmește o listă de discipline teoretice sau practice a căror cunoaștere este esențială pentru accesul sau exercitarea respectivei profesii în România, iar disciplinele de examen sunt stabilite în fiecare caz în parte prin alegerea de pe această listă a materiilor care nu figurează în documentul deținut de solicitant.

(3) În toate cazurile proba de aptitudini trebuie să ia în considerare faptul că solicitantul este un profesionist calificat într-un stat membru.

(4) Autoritatea română competentă stabilește metodologia și modalitățile particulare de derulare a examinării, corespunzător prevederilor prezentului articol. Pentru evaluarea rezultatelor, autoritatea română competentă numește o comisie de evaluare, formată din membri calificați ai profesiei respective.

(5) Solicitantul care dorește să se pregătească pentru susținerea probei de aptitudini în România informează organizația profesională sau instituția

corespunzătoare pentru a putea beneficia de mijloacele de pregătire care există în aceleași condiții cu cele pentru membrii profesiei respective din România.

Art. 27. - (1) În cazul în care, în România, accesul la o profesie reglementată necesită îndeplinirea de către solicitant a anumitor condiții de onorabilitate și/sau moralitate, accesul la respectiva profesie ori exercitarea acesteia este interzisă falitului fraudulos, celui care a săvârșit o infracțiune sau o greșeală profesională gravă, autoritatea română competentă cerând solicitantului, cetățean al unui stat membru, să facă dovada îndeplinirii acestor condiții.

(2) În aceste situații, autoritatea română competentă acceptă ca probă suficientă pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) prezentarea de către solicitant a documentelor eliberate în acest scop de autoritățile competente din statul membru de origine sau de proveniență al acestuia.

(3) Dacă autoritățile competente din statul membru de origine sau de proveniență nu eliberează aceste documente, ele sunt înlocuite de o declarație sub jurământ sau, dacă o asemenea instituție juridică nu există, de o declarație solemnă, certificată, făcută de solicitant în fața unei autorități competente din statul membru de origine sau de proveniență.

Art. 28. - (1) Dacă în România accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de prezentarea unui document care să ateste sănătatea fizică și psihică a solicitantului, autoritatea română competentă acceptă ca probă suficientă prezentarea documentului echivalent, solicitat în statul membru de origine sau de proveniență pentru accesul la respectiva profesie ori pentru exercitarea acesteia.

(2) Dacă în statul membru de origine sau de proveniență accesul la respectiva profesie ori la exercitarea acesteia nu este condiționată de îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1), autoritatea română competentă acceptă prezentarea unui document cu conținut similar celui cerut în România, eliberat de o autoritate competentă din statul membru de origine sau de proveniență.

Art. 29. - Atunci când, în România, în vederea accesului la o profesie reglementată sau pentru exercitarea acesteia trebuie să fie dovedită capacitatea financiară, autoritatea română competentă consideră atestările eliberate de băncile statului membru de origine sau de proveniență echivalente cu cele eliberate pe propriul său teritoriu.

Art. 30. - Atunci când autoritatea română competentă le cere cetățenilor români, în vederea accesului la o profesie reglementată sau pentru exercitarea acesteia, dovada că sunt acoperiți de o asigurare împotriva consecințelor financiare ale responsabilității lor profesionale, autoritatea română competentă acceptă atestatele eliberate de organisme de asigurare ale celorlalte state membre drept echivalente cu cele eliberate pe propriul său teritoriu. Aceste atestate trebuie să precizeze că asigurătorul s-a conformat prevederilor legale și reglementărilor în vigoare în România în ceea ce privește modalitățile și întinderea garanției.

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 31. - Autoritatea română competentă acceptă documentele prevăzute la art. 27, 28 și 30 numai în cazul în care solicitantul prezintă copii legalizate și

traduceri autorizate ale acestora în termen de 3 luni de la data eliberării lor.

Art. 32. - În cazul în care, în România, accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de depunerea unui jurământ sau a unei declarații solemne, a cărei formulă nu poate fi utilizată de un cetățean dintr-un stat membru, autoritatea română competentă dispune măsurile necesare pentru ca solicitantul să depună un astfel de jurământ sau declarație într-o formă adecvată și echivalentă.

Art. 33. - (1) Dacă solicitantul îndeplinește condițiile de acces la o profesie reglementată sau de exercitare a acesteia în România, autoritatea română competentă acordă:

a) dreptul de a utiliza titlul profesional acordat în România care corespunde acestei profesii;

b) dreptul de a folosi titlul conferit de documentul care atestă formarea solicitantului în statul membru de origine sau de proveniență, precum și abrevierea acestuia în limba aceluia stat. În acest titlu vor trebui să figureze cel puțin numele și locul instituției sau autorității care l-a conferit.

(2) În cazul în care profesia este reglementată în România de către o organizație profesională care acordă membrilor săi un titlu profesional, solicitantul, cetățean al unui stat membru, nu poate folosi acest titlu decât dacă probează apartenența la respectiva organizație profesională.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 34. - (1) Pentru verificarea îndeplinirii de către solicitant, cetățean al unui stat membru, a condițiilor cerute de prezenta lege, autoritatea română competentă acceptă ca probă documentele eliberate de autorități competente din statele membre.

(2) Pentru a accede la o profesie reglementată sau pentru a o exercita în România, solicitantul trebuie să depună o cerere în acest sens la autoritatea română competentă. Cererea este însoțită de toate documentele necesare în acest scop.

(3) Procedura de examinare a cererii de către autoritatea română competentă nu poate depăși un termen de 3 luni de la data prezentării dosarului complet al persoanei interesate.

(4) Procedura de examinare a cererii se finalizează prin emiterea unei decizii motivate de către autoritatea română competentă, în termenul prevăzut la alin. (3). Această decizie se comunică solicitantului în termen de 15 zile de la emitere și produce efecte de la data comunicării. Decizia sau absența ei poate fi atacată în fața instanțelor române.

(5) Sub sancțiunea nulității, decizia trebuie să cuprindă termenul și instanța jurisdicțională unde aceasta poate fi contestată.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 35. - (1) Verificarea diplomelor în sensul art. 8, a diplomelor în sensul art. 14, a certificatelor, a atestatelor de competență și a altor titluri de calificare, acordate cetățenilor statelor membre și care corespund titlurilor care dau acces în România la exercitarea profesiilor reglementate, în sensul prezentei legi, se

face de către autoritatea română competentă.

(2) În cazul în care există dubii asupra acestor documente, autoritatea română competentă poate cere autorității competente din statul membru respectiv confirmarea autenticității acestor documente.

CAPITOLUL V

Dispoziții și proceduri privind titlurile de formare profesională românești

Art. 36. - (1) Cetățenii români sau cetățenii unui stat membru, deținători ai unui titlu oficial de calificare român, care vor să dovedească, pentru a se putea stabili într-un stat membru, că au exercitat efectiv și legal o profesie reglementată în România în decursul unei anumite perioade, adresează o cerere în acest sens autorităților române. Autoritatea română competentă eliberează solicitantului o adeverință, care reprezintă o dovadă suficientă a acestui fapt.

(2) Autoritățile române competente prevăzute în anexa nr. 3, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), atestă faptul că un titlu de calificare român, obținut de cetățenii români sau de cetățenii altui stat membru, îndeplinește condițiile pentru a le permite accesul la exercitarea unei profesii reglementate în România. Această atestare se bazează pe documentele de formare profesională eliberate de conducerea universităților, a instituțiilor de învățământ superior, a altor unități de învățământ sau autorități competente.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 37. - (1) Autoritățile române competente prevăzute în anexa nr. 3 vor lua măsurile necesare pentru aplicarea prezentei legi, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia, informând în acest sens Ministerul Educației și Cercetării, desemnat coordonator național.

(2) Prevederile prezentei legi se vor aplica profesiei de avocat de la data aderării României la U.E., potrivit Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Completat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 38. - Anexele nr. 1-6 fac parte integrantă din prezenta lege.

Modificat de Ordonanță de urgență nr. 109 din 10/10/2007 Articolul 1

Art. 39. - Anexele pot fi modificate sau completate prin hotărâre a Guvernului.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 11 martie 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 4 mai 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

București, 25 mai 2004.
Nr. 200.

ANEXA Nr. 1

LISTA

activităților care nu intră sub incidența prezentei legi

1. activitățile persoanelor independente care lucrează în industria producătoare și cea prelucrătoare (industrie și industria meșteșugărească);
2. activitățile persoanelor independente care lucrează în industria alimentară și cea a băuturilor;
3. activitățile în domeniul comerțului cu ridicata;
4. activitățile intermediarilor din comerț, industrie și industria meșteșugărească;
5. activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul comerțului cu amănuntul;
6. activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul comerțului cu ridicata al cărbunelui și activități ale intermediarilor din domeniul comerțului cu cărbune;
7. activitățile persoanelor independente și ale intermediarilor care lucrează în domeniul comerțului și al distribuției de produse toxice; activitățile, comerțul și distribuția de produse toxice, activitățile care implică utilizarea profesională a acestor produse, inclusiv activitățile intermediarilor;
8. activitățile persoanelor independente care lucrează în sectorul de servicii personale: restaurante, cafenele, taverne și alte locuri unde se servește mâncare și unde se consumă băuturi, hoteluri, case de locuit, campinguri și alte spații de cazare;
9. activitățile de agent de asigurări și de broker de asigurări;
10. activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul anumitor servicii auxiliare domeniilor transporturilor și agențiilor de turism;
11. servicii de coafură;
12. activitățile itinerante.

ANEXA Nr. 2

LISTA

profesiilor reglementate în România

1. Profesiile reglementate care necesită cel puțin 3 ani de studii superioare (diplomă a unei universități sau a unui colegiu universitar):

- auditor financiar;
- avocat;
- consilier în proprietate industrială;
- expert contabil;
- contabil autorizat;
- cadru didactic (în învățământul superior și preuniversitar);
- profesii în domeniul transporturilor aeriene, maritime, fluviale și rutiere: comandant; ofițer punte maritim; șef mecanic maritim; ofițer mecanic maritim; șef electrician maritim; ofițer electrician maritim; ofițer punte fluvial; ofițer mecanic fluvial; meteorolog aeronautic; personal aeronautic nenavigant pentru protecția navigației aeriene și telecomunicații (PNA-TC) clasele I, II și IV; inginer de recepție și control aeronave; inginer de recepție și control mijloace PNA-TC; profesor legislație rutieră;
- practician în reorganizare și lichidare;
- restaurator;
- traducător autorizat.

2. Profesiile reglementate pentru care durata de studii este inferioară duratei de 3 ani de studii superioare:

- profesii în domeniul transporturilor aeriene, maritime, fluviale și rutiere: electrician de bord; timonier maritim; șef echipaj maritim; căpitan maritim portuar; ofițer punte maritim portuar; șef mecanic maritim portuar; ofițer mecanic maritim portuar; ofițer electrician maritim portuar; căpitan dragor maritim; șef dragor maritim; dragor maritim; pilot de mare largă; pilot de port maritim; conducător de șalupă maritimă; marinar; fitter; motorist; căpitan fluvial; șef mecanic fluvial; ofițer electrician fluvial; conducător șalupă fluvială; căpitan dragor fluvial; șef dragor fluvial; șef echipaj fluvial; dragor fluvial; pilot de Dunăre maritimă; cârmaci; timonier fluvial; dispecer navigație; responsabil radiocomunicații; ofițer RTG; consilier de siguranță; meteorolog aeronautic; personal aeronautic nenavigant pentru protecția navigației aeriene și telecomunicații (PNA-TC) clasele III și V; controlor trafic aerian; însoțitor bord; personal tehnic aeronautic; pilot avion; pilot balon liber; pilot planor; pilot elicopter; mecanic navigant; navigator aerian; operator radionavigant;
- ghid de turism.

ANEXA Nr. 3

LISTA

autorităților competente corespunzătoare fiecărei
profesii reglementate în România

1. Profesiile reglementate care necesită cel puțin 3 ani de studii superioare (diplomă a unei universități sau a unui colegiu universitar):

- Camera Auditorilor Financiarți din România
- Uniunea Avocaților din România
- auditor financiar;
- avocat;

- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
  - Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați
  - Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați
  - Ministerul Educației și Cercetării - Direcția generală învățământ superior
  - Ministerul Educației și Cercetării - Direcția generală educație continuă, formarea și perfecționarea personalului didactic și de cercetare
  - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și autoritățile din domeniul de referință (aeriane, maritime, fluviale și rutiere)
  - Uniunea Națională a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare
  - Oficiul Național al Monumentelor Istorice
  - Ministerul Justiției
- consilier în proprietate indu...
  - expert contabil;
  - contabil autorizat;
  - cadru didactic (învățământ supe...
  - cadru didactic (învățământ preuniversitar);
  - profesii în domeniul transpor...
  - profesii în domeniul tra...
  - practician în reorganizare și...
  - restaurator;
  - traducător autorizat.

2. Profesiile reglementate pentru care durata de studii este inferioară duratei de 3 ani de studii superioare:

- Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și autoritățile din domeniul de referință (aeriane, maritime, fluviale și rutiere)
  - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului
- profesii în domeniul tra...
  - profesii în domeniul tra...
  - ghid de turism.

ANEXA Nr. 4

LISTA
profesiilor reglementate în România care necesită
cunoașterea dreptului român

1. Auditor financiar
2. Avocat
3. Expert contabil și contabil autorizat.

ANEXA Nr. 5

LISTA
ciclurilor de formare profesională care au o structură specială
în sensul art. 14 alin. (1) lit. b) din prezenta lege

1. Domeniul paramedical și socio-pedagogic
În Germania:

- formare pentru:
  - infirmier(ă) pediatrie (Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger);
  - fizioterapeut [Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in)];
  - ergoterapeut[Beschaeftigungs-und Arbeitstherapeut(in)];
  - logoped (Logopaedet/Logopaedin);
  - ortoptist [Orthoptist(in)];
  - educator autorizat [Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)];
  - educator terapeut autorizat [Staatlich anerkannte(r) Heilpaedagoge(-in)];
  - asistent medical de laborator [medizinisch-technische(r) Laboratoriums-Assistent(in)];
  - asistent medical în domeniul radiologiei [medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent(in)];
  - asistent medical pentru diagnosticare funcțională [medizinisch-technische(r) Assistent(in) fur Funktions-diagnostik];
  - asistent tehnician veterinar [Veterinarmedizinisch-technische(r) Assistent(in)];
  - dietetician [Diatassistent(in)];
  - tehnician farmacist (Pharmazieingenieur), titlu acordat înainte de 31 martie 1994 în fosta Republică Democrată Germană sau în teritoriile noilor landuri;
  - asistent psihiatru [psychiatrische(r) Kranken-schwester/Krankenpfleger];
  - logoterapeut [Sprachtherapeut(in)].

În Italia:

- formare pentru:
  - tehnician dentar (odontotecnico);
  - optician (ottico);
  - podolog (podologo).

În Luxemburg:

- formare pentru:
  - asistent tehnic medical în domeniul radiologiei [assistant(e) technique medical(e) en radiologie];
  - asistent medical de laborator [assistant(e) technique medical(e) de laboratoire];
  - infirmier(ă) de psihiatrie (infirmier/iere psychiatrique);
  - asistent tehnic medical în domeniul chirurgiei [assistant(e) technique medical(e) en chirurgie];
  - infirmieră de puericultură (infirmier/iere puericteur/trice);
  - infirmieră anestezie (infirmier/iere anesthesiste);
  - maseur/maseuză calificată [masseur/euse dipl(tm)me(e)];
  - educator/educatoare (educateur/trice).

În Olanda:

- formare pentru:
  - asistent veterinar (dierenartassistent)

În Austria:

- formarea pe bază specifică în domeniul pediatric ("spezielle Grundausbildung in der Kinder-und Jugendlichenpflege");
- formarea de bază specifică infirmierilor în domeniul psihiatric ("spezielle Grundausbildung in der psychiatrischen Gesundheits-und Krankenpflege")

care reprezintă cicluri de educație și formare având o durată totală de cel puțin 13 ani, ce cuprind:

- fie cel puțin 3 ani de formare profesională într-o școală specializată, care se încheie cu un examen, completată eventual de un ciclu de specializare de un an sau 2, care se încheie cu un examen;

- fie cel puțin 2 ani și jumătate într-o școală specializată, care se încheie cu un examen și completați cu o practică profesională de cel puțin 6 luni sau de un stagiu profesional de cel puțin 6 luni într-o instituție autorizată;

- fie cel puțin 2 ani într-o școală specializată, care se încheie cu un examen și completați cu o practică profesională de cel puțin un an sau de un stagiu profesional de cel puțin un an într-o instituție autorizată;

- fie, în cazul asistentului veterinar (dierenartassistent) din Olanda, 3 ani de formare profesională într-o școală de specialitate (programul MBO) sau alternativ 3 ani de formare profesională în continuare, în conformitate cu sistemul dual de ucenicie (LLW), ambele finalizate cu un examen.

În Austria:

- formare pentru:

- optician specializat în lentile de contact (Kontaktlinsenoptiker);

- pedichiurist (FuBpfleger);

- audioprotezist (Hörgerateakustiker);

- drogist (Drogist),

care reprezintă un ciclu de studii sau de formare cu o durată totală de cel puțin 14 ani, din care o formare de cel puțin 5 ani în cadrul unei formări structurale subdivizate, pe de o parte, într-o ucenicie de cel puțin 3 ani, cuprinzând o formare parțial dobândită la locul muncii și parțial efectuată într-o instituție de învățământ profesional și, pe de altă parte, o perioadă de stagiu și de formare finalizată printr-un examen profesional care conferă dreptul de exercitare a profesiei și de a forma ucenici;

- maseur (Masseur),

care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de cel puțin 14 ani, din care o formare de cel puțin 5 ani în cadrul unei formări structurale, cuprinzând și o ucenicie de 2 ani, o perioadă de stagiu și de formare de 2 ani și o formare de un an, finalizată printr-un examen profesional care îi conferă dreptul de exercitare a profesiei și de formare de ucenici;

- pediatru [Kindergartner(in)];

- educator (Erzieher),

care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de cel puțin 13 ani, din care o formare profesională de 5 ani într-o școală specializată, finalizată printr-un examen.

2. Domeniul meșterilor artizani (Mester/Meister/Maître) care se referă la cicluri de educație și formare privind activități care nu sunt incluse în lista activităților menționate în anexa nr. 1.

În Danemarca:

- formare pentru:

- optician (optometrist);

acest ciclu are o durată totală de 14 ani, inclusiv 5 ani de formare profesională,

din care 2 ani și jumătate pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și 2 ani și jumătate pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de "Mester";

- ortopedist, tehnician ortoped (ortopaedimekaniker);

acest ciclu are o durată totală de 12,5 ani, inclusiv 3 ani și jumătate de formare profesională, din care 6 luni pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și 3 ani pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de "Mester";

- cizmar ortoped (ortopaediskomager);

acest ciclu are o durată totală de 13,5 ani, inclusiv 4 ani și jumătate de formare profesională, din care 2 ani pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și 2 ani și jumătate pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de "Mester".

În Germania:

- formare pentru:

- optician (Augenoptiker);
- tehnician dentar (Zahntechniker);
- asistent bandagist (Bandagist);
- audioprotezist (Hoergeraete-Akustiker);
- tehnician ortopedist (Orthopaediemechaniker);
- cizmar ortopedist (Orthopaedieschuhmacher).

În Luxemburg:

- formare pentru:

- optician (opticien);
- tehnician dentar (mecanicien dentaire);
- audioprotezist (audioprothesiste);
- tehnician ortopedist/bandagist (mecanicien orthopediste/bandagiste);
- cizmar ortopedist (orthopediste-cordonnier).

Aceste cicluri au o durată totală de 14 ani, inclusiv cel puțin 5 ani de formare efectuați într-un cadru organizat, parțial la locul de muncă și parțial în cadrul instituției de formare profesională, care se încheie cu un examen ce trebuie trecut pentru a putea exercita cu titlu independent sau ca salariat cu un nivel comparabil de responsabilități o activitate considerată de natură artizanală.

În Austria:

- formare pentru:

- bandagist (Bandagist);
- corsetier (Miederwarenerzeuger);
- optician (Optiker);
- cizmar ortopedist (Orthopadieschuhmacher);
- tehnician ortopedist (Orthopadietechniker);
- tehnician dentar (Zahntechniker);
- grădinar (Gartner),

care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de cel puțin

14 ani, din care o formare de cel puțin 5 ani într-un cadru de formare structurală, pe de o parte, într-o ucenicie de cel puțin 3 ani, cuprinzând o formare parțial dobândită la locul de muncă și parțial efectuată într-o instituție de învățământ profesional și, pe de altă parte, într-o perioadă de stagiu și de formare finalizată cu un examen de aptitudini în profesia respectivă, care să-i confere dreptul de exercitare a profesiei, de formare de ucenici și de a utiliza titlul de "Meister".

Formările de meșteri artizani în domeniul agriculturii și al silviculturii, cum ar fi:

- maistru în agricultură (Meister in der Landwirtschaft);
- maistru în activitatea gospodăriilor rurale (Meister in der landlichen Hauswirtschaft);
- maistru în horticultură (Meister im Gartenbau);
- maistru în cultura legumicolă (Meister im Feldgemusebau);
- maistru în cultura fructelor și utilizarea fructelor (Meister im Obstbau und in der Obstverwertung);
- maistru în viticultură și tehnici viticole (Meister im Weinbau und in der Kellerwirtschaft);
- maistru în industria lactatelor și brânzeturilor (Meister in der Molkerei-und Kasewirtschaft);
- maistru în economia cabalinelor (Meister in der Pferdewirtschaft);
- maistru în economia piscicolă (Meister in der Fischereiwirtschaft);
- maistru în economia avicolă (Meister in der Geflugelwirtschaft);
- maistru în apicultură (Meister in der Bienenwirtschaft);
- maistru în industria forestieră (Meister in der Forstwirtschaft);
- maistru în arboricultură forestieră (Meister in der Forstgarten-und Forstpflgewirtschaft);
- maistru în stocarea produselor agricole (Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung),

care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de cel puțin 15 ani, din care o formare de cel puțin 6 ani în cadrul unei formări structurale divizate, pe de o parte, într-o ucenicie de cel puțin 3 ani, cuprinzând o formare parțial dobândită la locul de muncă și parțial efectuată într-o instituție de învățământ profesional și, pe de altă parte, o perioadă de stagiu finalizată cu un examen de aptitudini în profesia respectivă și care conferă dreptul de a forma ucenici și de a utiliza titlul de "Meister".

3. Domeniul maritim

a) Transportul maritim

În Danemarca:

- formare pentru:
  - căpitan de marină comercială (skibsfoerer);
  - secund (overstyrmand);
  - timonier, ofițer de cart (enestyrmand, vagthavende styrmand);
  - ofițer de cart (vagthavende styrmand);
  - mecanic de navă (maskinchef);
  - prim ofițer mecanic (1.maskinmester);
  - prim ofițer mecanic/mecanic-șef de cart (1.maskinmester/vagthavende maskinmester).

În Germania:

- formare pentru:
  - căpitan de vas de mare tonaj de coastă (Kapitaen AM);
  - căpitan de vas de coastă (Kapitaen AK);
  - ofițer de cart de punte de mare tonaj de coastă (Nautischer Schiffsoffizier AMW);
  - ofițer de cart de punte pe vas de coastă (Nautischer Schiffsoffizier AKW);
  - ofițer mecanic, gradul C - mașinist-șef (Schiffsbetriebstechniker CT - Leiter von Maschinenanlagen);
  - șef mecanic, gradul C - mașinist-șef (Schiffsmaschinist CMA - Leiter von Maschinenanlagen);
  - ofițer mecanic de cart, gradul C (Schiffsbetriebstechniker CTW);
  - șef mecanic de cart, gradul C - ofițer tehnician unic responsabil (Schiffsmaschinist CMAW - Technischer Alleinoffizier).

În Italia:

- formare pentru:
  - ofițer de punte (ufficiale di coperta);
  - ofițer mecanic (ufficiale di macchina).

În Olanda:

- formare pentru:
  - șef de cart - pe vas de coastă (cu formare suplimentară) [stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)];
  - supraveghetor de motor (cu diplomă) (diploma motordrijver);
  - funcționar destinat serviciului de ajutor trafic maritim VTS (VTS functionarist); care reprezintă o formare:
    - în Danemarca, de 9 ani de școală primară urmați de un ciclu fundamental de formare de bază și/sau experiență pe mare între 17 și 36 de luni, la care se adaugă:
      - pentru ofițerii de cart, un an de formare profesională specializată;
      - pentru restul, 3 ani de formare profesională specializată;
      - în Germania, cu o durată totală cuprinsă între 14 și 18 ani, inclusiv un ciclu de 3 ani de formare profesională fundamentală și un an de experiență pe mare, urmat de unul sau 2 ani de formare profesională specializată completată, după caz, de 2 ani de practică în navigație;
      - în Italia, cu o durată totală de 13 ani, din care cel puțin 5 ani sunt de formare profesională, care se finalizează cu un examen și sunt completați, după caz, de un stagiu profesional;
      - în Olanda:
        - pentru șef de cart (pe vas de coastă) (cu formare suplimentară) (stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)) și supraveghetor de motor (cu diplomă) (diploma motordrijver), presupunând o pregătire de 14 ani, din care cel puțin 2 ani la o școală specializată de formare profesională, și completată cu un stagiu de 12 luni;
        - pentru funcționar destinat serviciului de ajutor trafic maritim VTS (VTS functionarist), cu o durată totală de cel puțin 15 ani, incluzând cel puțin 3 ani de formare profesională superioară (HBO) sau formare profesională secundară

(MBO) și completată de cicluri de specializare la nivel național sau regional, fiecare incluzând cel puțin 12 săptămâni de pregătire teoretică și este finalizat cu un examen și este recunoscută de Convenția internațională STCW (Convenția internațională din 1978 privind normele de formare a marinarilor, de eliberare a brevetelor și de supraveghere).

b) Pescuitul pe mare

În Germania:

- formare pentru:
  - căpitan, pescuit în adâncime (Kapitaen BG/Fischerei);
  - căpitan, pescuit de coastă (Kapitaen BK/Fischerei);
  - ofițer de cart de punte pe vas armat, pescuit în adâncime (Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei);
  - ofițer de cart de punte pe vas armat, pescuit de coastă (Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei).

În Olanda:

- formare pentru:
  - șef de cart de punte mecanic V (stuurman werktuigkundige V);
  - mecanic IV, vas de pescuit (werktuigkundige IV visvaart);
  - șef de cart IV (stuurman IV visvaart);
  - șef de cart de punte mecanic VI (stuurman werktuigkundige VI);
- care reprezintă o formare:
  - în Germania, cu o durată totală cuprinsă între 14 și 18 ani, din care un ciclu de 3 ani de formare profesională fundamentală și un an de experiență pe mare, urmat de unul sau 2 ani de formare profesională specializată completată, după caz, de 2 ani de practică în navigație;
  - în Olanda, care cuprinde un ciclu variind ca durată între 13 și 15 ani, din care cel puțin 2 ani sunt efectuați într-o școală de formare profesională specializată, completată cu o perioadă de practică profesională de 12 luni, și este recunoscută de Convenția Torremolinos (Convenția internațională din 1977 privind securitatea navelor de pescuit).

4. Domeniul tehnic

În Italia:

- formare pentru:
  - geometru (geometra);
  - tehnician agricol (perito agrario),
- care reprezintă cicluri secundare de studii tehnice având o durată totală de cel puțin 13 ani, din care 8 ani de învățământ obligatoriu, urmați de 5 ani de studii gimnaziale sau liceale, din care 3 ani de studii care vizează profesia, care se încheie cu un examen de bacalaureat tehnic și sunt completate:
  - în cazul geometrilor:
    - de un stagiu de cel puțin 2 ani într-un birou profesional; sau
    - de 5 ani de experiență profesională;
  - în cazul tehnicienilor agricoli, de efectuarea unui stagiu practic de cel puțin 2 ani, urmată de examenul de stat.

În Olanda:

- formare pentru:

- executor judecătoresc (gerechtsdeurwaarder);
- tehnician ortoprotezist (tandprotheticus),
care reprezintă un ciclu de educație și formare profesională:
  - în cazul executorului judecătoresc (gerechtsdeurwaarder), cu o durată totală de cel puțin 19 ani, dintre care 8 ani de învățământ obligatoriu, urmați de 8 ani de studii gimnaziale sau liceale, dintre care 4 ani de studii tehnice finalizate printr-un examen de stat și completați de 3 ani de formare teoretică și practică care vizează exercitarea profesiei;
  - pentru tehnician ortoprotezist (tandprotheticus), cu o durată totală de cel puțin 15 ani de formare profesională la cursuri de zi și 3 ani de pregătire la fără frecvență, din care 8 ani de învățământ primar, 4 ani de învățământ liceal general și 3 ani de formare profesională, incluzând o pregătire teoretică și practică în specialitatea de tehnician dentar, completați cu o formare de 3 ani la frecvență redusă pentru pregătirea în specialitatea de tehnician ortoprotezist, finalizat cu un examen.

În Austria:

- formare pentru:
  - pădurar (Forster);
  - birou tehnic (Technisches Buro);
  - oferirea de mână de lucru (Uberlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe);
  - plasament de mână de lucru (Arbeitsvermittlung);
  - consilier în plasament (Vermögensberater);
  - detectiv profesionist (Berufsdetektiv);
  - gardieni (Bewachungsgewerbe);
  - agent imobiliar (Immobilienmakler);
  - administrator de imobil (Immobilienverwalter);
  - birou de publicitate (Werbeagentur);
  - promotor constructor, promotor imobiliar (Bautrager, Bauorganisator, Baubetreuer);
  - birou recuperări creanțe (Inkassoinstitut),
care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de cel puțin 15 ani, din care 8 ani de învățământ obligatoriu urmați de cel puțin 5 ani de studii liceale tehnice sau comerciale, finalizați printr-un examen tehnic sau comercial, completați de cel puțin 2 ani de învățământ și de formare la locul de muncă, finalizați printr-un examen de aptitudini în profesia respectivă;
  - consilier în asigurări (Berater in Versicherungsangelegenheiten),
care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu o durată totală de 15 ani, din care o formare de 6 ani în cadrul unei formări structurale subdivizate într-o ucenicie de 3 ani și o perioadă de stagiu și de formare de 3 ani, finalizată printr-un examen;
  - antreprenor proiectant (Planender Baumeister);
  - maestru tâmplar proiectant (Planender Zimmermeister),
care reprezintă un ciclu de studii și de formare cu durata totală de cel puțin 18 ani, din care o formare profesională de cel puțin 9 ani, împărțită în 4 ani de studii liceale tehnice și 5 ani de practică și de formare profesională finalizată cu un examen de aptitudini în profesia respectivă, care conferă dreptul de a exercita

profesia, de a forma ucenici, în măsura în care această formare dă dreptul de a întocmi planuri, de a efectua calcule tehnice și de a superviza activitățile de construcții (le privilege de Marie-Therese).

5. Cicluri din Regatul Unit acreditate ca "National Vocational Qualifications" sau "Scottish Vocational Qualifications"

Formare pentru:

- inginer electrician de mină (Mine electrical engineer);
- inginer mecanic de mină (Mine mechanical engineer);
- terapeut dentar (Dental therapist);
- asistent de stomatologie (Dental hygienist);
- optician (Dispensing optician);
- șef de mină adjunct (Mine deputy);
- practician lichidator (Insolvency practitioner);
- conveier autorizat (Licensed conveyancer);
- secund - vase comerciale și de pasageri - nelimitat (Firstmate - Freight/Passengerships - unrestricted);
- locotenent - vase comerciale și de pasageri - nelimitat (Second mate - Freight/Passenger ships - unrestricted);
- locotenent secund-vase comerciale și de pasageri - nelimitat (Third mate - Freight/Passenger ships - unrestricted);
- ofițer de cart de punte - vase comerciale și de pasageri - nelimitat (Deck officer - Freight/Passenger ships - unrestricted);
- ofițer mecanic clasa 2 - vase comerciale și de pasageri - zonă comercială nelimitată (Engineer officer - Freight/Passenger ships - unlimited trading area);
- tehnician calificat în domeniul gestionării deșeurilor (Certified technically competent person in waste management),

care conduce la obținerea de calificări acreditate ca "National Vocational Qualifications" (NVQ) sau acreditate în Scoția ca "Scottish Vocational Qualifications", la nivelurile 3 și 4 ale "National Framework of Vocational Qualifications" din Regatul Unit.

Aceste niveluri sunt definite după cum urmează:

Nivelul 3: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini variate în diverse situații, din care cea mai mare parte sunt sarcini complexe și care nu implică rutină. Se cere suficient de multă răspundere și autonomie, iar funcțiile exercitate la acest nivel presupun adesea supravegherea sau încadrarea altor persoane.

Nivelul 4: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini complexe, tehnice sau specializate în diverse situații și care implică un grad important de răspundere personală și autonomie. Funcțiile exercitate la acest nivel presupun adesea răspunderea pentru munca efectuată de alte persoane și repartizarea resurselor.

ANEXA Nr. 6

LISTA

ciclurilor de formare cu o structură specială în
sensul art. 18 lit. c) din prezenta lege

În Regatul Unit:

Cicluri reglementate care conduc la obținerea calificărilor acreditate ca "National Vocational Qualifications" (NVQ) sau acreditate în Scoția ca "Scottish Vocational Qualifications", la nivelurile 3 și 4 ale "National Framework of Vocational Qualifications" din Regatul Unit.

Aceste niveluri sunt definite după cum urmează:

Nivelul 3: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini variate în diverse situații, din care cea mai mare parte sunt sarcini complexe și care nu implică rutină. Se cere suficient de multă răspundere și autonomie, iar funcțiile exercitate la acest nivel presupun adesea supravegherea sau încadrarea altor persoane.

Nivelul 4: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini complexe, tehnice sau specializate în diverse situații și care implică un grad important de răspundere personală și autonomie. Funcțiile exercitate la acest nivel presupun adesea răspundere pentru munca efectuată de alte persoane și repartizarea resurselor.

În Germania:

Următoarele tipuri de formări reglementate:

- cursuri reglementate de pregătire pentru exercitarea profesiilor de asistent tehnician [technische(r) Assistent(in)], asistent comercial [kaufmannische(r) Assistent(in)], profesii sociale (soziale Berufe) și profesia de instructor autorizat pentru tehnica respirației, pronunției și direcției [staatlich geprufte(r) Atem-, Sprech-und Stimmlehrer(in)], cu o durată totală de minimum 13 ani, care necesită absolvirea ciclului de învățământ liceal (mittlerer Bildungsabschluss) și care includ:

- fie minimum 3 ani de formare profesională la o școală de specialitate (Fachschule), finalizați cu un examen, eventual completați cu un ciclu de specializare de unu sau 2 ani, finalizat cu un examen;

- fie cel puțin 2 ani și jumătate la o școală de specialitate (Fachschule), finalizați cu un examen și completați cu o practică profesională de cel puțin 6 luni sau un stagiul profesional de cel puțin 6 luni într-o instituție autorizată;

- fie cel puțin 2 ani la o școală de specialitate (Fachschule), finalizați cu un examen și completați cu o practică profesională de cel puțin un an sau un stagiul profesional de cel puțin un an într-o instituție autorizată;

- cursuri reglementate pentru profesiile de tehnician [Techniker(in)], economist de întreprindere [Betriebswirt(in)], designer [Gestalter(in)] și asistent familial licențiați de stat [Familiienpfleger(in)], cu o durată totală de minimum 16 ani, o condiție prealabilă fiind absolvirea ciclului de învățământ obligatoriu sau o formare echivalentă (cu o durată minimă de 9 ani), precum și absolvirea unui ciclu de formare la o școală profesională (Berufsschule) de minimum 3 ani și care să includă, după încheierea a cel puțin 2 ani de practică profesională, o formare la cursuri de zi de cel puțin 2 ani sau o formare la fără frecvență cu o durată echivalentă;

- formări reglementate și formare continuă reglementată, cu o durată totală de minimum 15 ani, care presupun, în general, absolvirea ciclului de învățământ obligatoriu (cu o durată de minimum 9 ani) și o pregătire profesională absolvită

(de regulă de 3 ani) și care include, în general, cel puțin 2 ani de practică profesională (3 ani în majoritatea cazurilor), precum și un examen în cadrul formării continue pentru pregătirea căruia sunt luate, în general, măsuri de formare suplimentare, fie în paralel cu practică profesională (cel puțin 1.000 de ore) sau la cursuri de zi (cel puțin un an).

În Olanda:

Următoarele formări reglementate:

- formări reglementate cu o durată de cel puțin 15 ani, care presupun absolvirea a 8 ani de învățământ primar urmați de 4 ani de învățământ liceal general (MAVO) sau de învățământ liceal profesional pregătitor (VBO) ori de învățământ liceal general de un nivel superior, la care se adaugă 3 sau 4 ani de formare într-o instituție de învățământ liceal profesional (MBO), finalizată cu un examen;

- formări reglementate cu o durată totală de cel puțin 16 ani, care presupun absolvirea a 8 ani de învățământ primar urmați de 4 ani de învățământ de un nivel cel puțin egal celui profesional pregătitor (VBO) sau de învățământ liceal general de un nivel superior, la care se adaugă cel puțin 4 ani de formare profesională în ucenicie, incluzând o pregătire teoretică într-o instituție de cel puțin o zi pe săptămână și, pentru restul săptămânii, o formare practică într-un centru de formare practică sau întreprindere, finalizată cu un examen de absolvire de nivel doi sau trei.

În Austria:

- formările efectuate în instituții de învățământ profesional superior (Berufsbildende höhere Schulen) și instituții de învățământ superior în domeniul agriculturii și silviculturii (Höhere land-und forstwirtschaftliche Lehranstalten), incluse fiind și cele de un tip particular (einschliesslich des Sonderformen), ale căror structură și nivel sunt determinate de dispoziții juridice, de reglementare și administrative. Aceste formări au o durată de cel puțin 13 ani și includ o formare profesională de 5 ani, finalizate printr-un examen de absolvire a cărui reușită reprezintă dovada unei competențe profesionale;

- formări efectuate în școlile de meșteri artizani (Meisterschulen), cursuri de meșteri artizani (Meisterklassen), școlile destinate formării meșterilor artizani în sectorul industrial (Werkmeisterschulen) sau școlile destinate formării artizanilor în domeniul construcțiilor (Bauhandwerkerschulen), ale căror structură și nivel sunt determinate de dispoziții juridice, de reglementare și administrative. Aceste formări au o durată totală de cel puțin 13 ani, incluzând 9 ani de școlarizare obligatorie, urmați fie de cel puțin 3 ani de formare profesională într-o școală specializată, fie de cel puțin 3 ani de formare în alternanță într-o întreprindere și într-o instituție de învățământ profesional (Berufsschule), finalizați în cele două cazuri printr-un examen și completeate cu absolvirea unei formări de cel puțin un an într-o școală de meșteri artizani (Meisterschule), un curs de meșteri artizani (Meisterklasse), o școală destinată formării de maiștri artizani în sectorul industrial (Werkmeisterschule) sau o școală destinată formării artizanilor în domeniul construcțiilor (Bauhandwerkerschule).

În cea mai mare parte a cazurilor durata totală a formării este de cel puțin 15 ani, incluzând perioade de experiență profesională care fie precedă ciclurile de

formare din cadrul instituțiilor (cu frecvență), fie sunt însoțite de o formare la fără frecvență (de cel puțin 960 de ore).